ZBIÓR

UKŁADÓW ZBIOROWYCH PRACY

ROK II Warszawa, dnia 15 kwietnia 1938 r. Nr 21

TREŚĆ:

45.

ZARZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 13 kwietnia 1938 r.

o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dnia 7 stycznia 1938 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów cukierniczych na obszarze miast: Łodzi, Zgierza, Pabianic i Konstantynowa.

Na podstawie art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) i rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) zarządzam co następuje:

§ 1.

Układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Łodzi w dniu 7 stycznia 1938 r., nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich zakładów cukierniczych na obszarze miast: Łodzi, Zgierza, Pabianic i Konstantynowa.

Tekst powyższego układu został ogłoszony przy obwieszczeniu Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 22 lutego 1938 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 15, poz. 30).

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *M. Zyndram-Kościałkowski*

46.

OBWIESZCZENIE MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 6 kwietnia 1938 r.

o wniosku w prawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich cegielni na obszarze m. st. Warszawy oraz powiatów: warszawskiego, błońskiego, radzymińskiego i grójeckiego w promieniu 50 km w linii powietrznej od Warszawy układowi zbiorowemu pracy z dnia 1 kwietnia 1938 r.

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Okrąg w Warszawie i Związek Przemysłowców Ceramicznych w Warszawie, zgłosiły do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) wniosek o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich cegielni na obszarze m. st. Warszawy oraz powiatów: warszawskiego, błońskiego, radzymińskiego i grójeckiego w promieniu 50 km w linii powietrznej od Warszawy układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Warszawie w dniu 1 kwietnia 1938 r.

a) po stronie pracodawców przez Związek Przemysłowców Ceramicznych w Warszawie,
b) po stronie pracowniczej przez Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Okrąg w Warszawie.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy II Okręgu (Warszawa, ul. Jerozolimska Nr 6) w ciągu dni 14.

Termin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

(—) *M. Klott*
Główny Inspektor Pracy
i Dyrektor Departamentu

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 6.IV. 1938 r.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY

dla przemysłu ceglarskiego.

Pomiędzy Związkiem Przemysłowców Ceramicznych w Warszawie w osobach: pp. Lucjusza Burdyńskiego, Michała Ratyńskiego, Edwarda Hechtkopfa, Romana Pawłowskiego, Józefa Mozenkisa i Stefana Martensa — z jednej strony,

a Centralnym Związkiem Robotników Przem. Budow., Drzewn., Ceram. i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Okrąg w Warszawie, w osobach: pp. Feliksa Sochy, Bolesława Czerwińskiego, Michała Zielińskiego, Wacława Należytego, Józefa Kucharskiego, Józefa Woźniaka, Bolesława Wiśniewskiego i Władysława Kalinowskiego — z drugiej strony

w dniu 1 kwietnia 1938 r. w Warszawie został zawarty układ zbiorowy pracy treści następującej:

§ 1.

Układ niniejszy obowiązuje cegielnie na obszarze m. st. Warszawy oraz powiatów: warszawskiego, błońskiego, radzymińskiego i grójeckiego, jednak tylko w promieniu 50 km w linii powietrznej od Warszawy.

§ 2.

Na cegielniach będzie stosowany 8-mio godzinny dzień pracy z zachowaniem tzw. angielskiej soboty.

Po przepracowaniu roku robotnikowi przysługuje 8-mio dniowy, a po przepracowaniu 3-ch lat 15-to dniowy płatny urlop.

§ 3.

Do pracy w cegielniach przyjmowani będą przede wszystkim pracownicy zatrudniani w poprzednich sezonach.

§ 4.

Wypłaty i obliczenia zarobków odbywają się w terminach tygodniowym lub 2-tygodniowym i uiszczanie należności za pracę winno odbywać się w sobotę w godzinach pracy lub najpóźniej do godz. 3-ej po południu. Robotnicy otrzymują książeczki obrachunkowe, do których zapisywane są zarobki i potrącenia. Robotnicy zatrzymują książeczki u siebie i dają je pracodawcy tylko do zapisywania zarobku i wypłaty.

§ 5.

Ustala się następujący cennik płac:

1. Dniówka za 8-mio godzinny dzień pracy dla mężczyzny zł 4, dniówka kobiety i młodociani zł 3.

2. Prace akordowe w cegielniach ręcznych licząc za 1.000 wg przyjętych na cegielniach zwyczajów:

forma	nie	mniej	niż	zł	2.50
podwożenie i podsypka piasku	”	”	”	”	0.10
trat	”	”	”	”	1.25
stołówka	”	”	”	”	1.50
zasypka z szychty z wodą	”	”	”	”	1.25
zasypka z gruntu na taczki	”	”	”	”	1.00
ściąganka	”	”	”	”	0.95
Piec:					
zataczka	nie	mniej	niż	zł	1.50
wytaczka z ustawką w kozły	”	”	”	”	1.20
ustawiacz	”	”	”	”	0.40
palenie na 1 piec	”	”	”	”	1.00
gamowanie na 24 kamienie	”	”	”	”	0.95

3. Płace akordowe w cegielniach zmechanizowanych obliczając za 1.000 wg przyjętego na cegielni zwyczaju:
   a) przy wydajności prasy do 10 tysięcy sztuk dziennie pozostają stawki jak w roku 1937;

b) przy wydajności prasy do 15 tysięcy:

szpajzowanie	nie mniej niż zł	0.50
obcinanie	„ „ „ „	0.25
odbieranie	„ „ „ „	0.25
zbieranie z windy	„ „ „ „	0.25
spuszczanie	„ „ „ „	0.24
ustawka w gankach	„ „ „ „	0.13
rozsuwanie cegły	„ „ „ „	0.12
maszynista	„ „ „ „	30.00 tygodniowo

c) przy wydajności powyżej 15 tysięcy:

szpajzowanie	nie mniej niż zł	0.45
obcinanie	„ „ „ „	0.24
odwożenie pod szopy	„ „ „ „	0.13
zdejmowanie	„ „ „ „	0.24
podciąganie krajnicy	„ „ „ „	0.13
ustawka w gankach	„ „ „ „	0.14
rozsuwanie cegły	„ „ „ „	0.12

4. Płace akordowe na tzw. roboty zimowe (szychtowanie, odkrywka) w cegielniach, w których są zaświadczone odnośne cenniki przez Inspekcję Pracy po 1 lipca 1937 r., pozostają w mocy.

W pozostałych cegielniach płace te uregulowane zostaną między pracodawcami i delegatami robotniczymi w ten sposób, by zarobek akordowy odpowiadał co najmniej płacom dniówkowym przy normalnej wydajności pracy.

5. Stosowane w roku ubiegłym stawki płac za czynności niewyszczególnione w poprzednich punktach, jak również stawki płac wyższe od ustalonych niniejszym układem pozostają nadal w mocy.

§ 6.

Mieszkania robotnicze w domach, należących do cegielni, robotnicy otrzymują na warunkach nie gorszych niż w roku 1937, w szczególności jeśli mieszkania udzielane były bezpłatnie, żadne opłaty od nich nie będą pobierane.

W okresie, kiedy robotnik nie pracuje, komorne nie będzie pobierane, a zaległości z tego tytułu będą pobierane w ratach dopiero począwszy od drugiego miesiąca po przystąpieniu do pracy.

§ 7.

W każdej cegielni robotnicy wybierają delegatów w ten sposób, iż na 50 osób zatrudnionych przypada 1 delegat, a na każde dalsze 50 osób zatrudnionych 1 delegat i 1 zastępca. Delegaci pośredniczą między robotnikami a pracodawcą w sprawach wynikających z umowy o pracę, ustawodawstwa socjalnego, obowiązujących przepisów prawnych w zakresie ochrony, bezpieczeństwa i higieny pracy, układu niniejszego oraz regulaminu pracy, który po uzgodnieniu z robotnikami i zatwierdzeniu przez Inspekcję Pracy winien być wywieszony w każdym zakładzie pracy na widocznym i dostępnym dla robotnika miejscu.

Delegaci pracują na równi z innymi zatrudnionymi na cegielni i za pełnienie swych funkcji nie będą prześladowani i usuwani z pracy.

W razie nieprzestrzegania przez pracodawcę, mimo interwencji delegatów robotniczych, ustalonych warunków lub obowiązujących przepisów prawnych, przedstawiciele Związku mają prawo interweniować w kierownictwie cegielni i za wiedzą tego kierownictwa porozumieć się z robotnikami.

Pracodawcy nie będą przeszkadzać w organizowaniu się robotników i nie będą ich prześladować za należenie do związków zawodowych.

§ 8.

Strony zobowiązują się załatwiać i rozstrzygać wszelkie spory w drodze polubownej. W tym celu powołana zostanie Komisja, która będzie działała na podstawie specjalnie dodatkowo opracowanego przez strony regulaminu.

§ 9.

Układ obowiązuje od dnia 4 kwietnia 1938 r. do dnia 31 marca 1939 r. z tym, że jeśli nie zostanie wymówiony do dnia 1 marca każdego roku, przedłuża się automatycznie na rok następny.

Warszawa, dnia 1 kwietnia 1938 r.

Za Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce:

(—) *F. Socha*
(—) *B. Czerwiński*
(—) *M. Zieliński*
(—) *W. Należyty*
(—) *J. Kucharski*
(—) *J. Woźniak*
(—) *B. Wiśniewski*
(—) *Wł. Kalinowski*

Za Związek Przemysłowców Ceramicznych:

(—) *L. Burdyński*
(—) *M. Ratyński*
(—) *E. Hechtkopf*
(—) *R. Pawłowski*
(—) *J. Mozenkis*
(—) *St. Martens*

47.

OBWIESZCZENIE MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 6 kwietnia 1938 r.

o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw budowlanych na obszarze powiatu średzkiego układowi zbiorowemu pracy z dnia 26 lutego 1938 r.

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Zjednoczenie Zawodowe „Praca Polska" w Rzeczypospolitej Polskiej, Zarząd Okręgowy Poznań, zgłosiło do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwienia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz roz-

porządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) wniosek o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw budowlanych na obszarze powiatu średzkiego układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Środzie w dniu 26 lutego 1938 r.:

a) po stronie pracodawców przez Cech Murarsko-Ciesielski na powiaty: Września, Jarocin i Środa oraz następujących przedsiębiorców: Telesfora Schmidta, Franciszka Kujawy, Hipolita Ellmana i Ryszarda Gewizego,

b) po stronie pracowniczej przez Związek Zawodowy Pracowników Budowlanych „Praca Polska", Oddział w Środzie.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy X Okręgu (Poznań, ul. Dąbrowskiego Nr 35/37) w ciągu dni 14.

Termin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

(—) *M. Klott*
Główny Inspektor Pracy
i Dyrektor Departamentu

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 6.IV. 1938 r

UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

Pomiędzy niżej podpisanymi budowniczymi i przedsiębiorcami budowlanymi i Cechem Murarsko-Ciesielskim na powiaty: Września, Jarocin i Środa — z jednej strony,

a Związkiem Zawodowym Pracowników Budowlanych „Praca Polska" — Oddział w Środzie — z drugiej strony

zawarto następujący układ zbiorowy pracy, normujący warunki pracy i płacy w zawodzie budowlanym w powiecie średzkim.

Zakres mocy wiążącej układu.

§ 1.

Układ niniejszy obowiązuje wszystkie miejsca pracy w mieście Środzie i powiecie średzkim.

Przyjmowanie i zwalnianie pracowników.

§ 2.

Przyjmowanie i zwalnianie pracowników odbywa się w sposób przewidziany w odpowiednich ustawach i rozporządzeniach.

Czas pracy.

§ 3.

Czas pracy ustala się na 48 godzin w tygodniu. Uwzględniając pory roku, ustanawia się następujący podział pracy:

okres od 1.IV. 1938 r. do 31.III. 1939 r. — od godz. 8—12 i od godz. 13—17.

Płace godzinne.

§ 4.

Od dnia 1.IV. 1938 r. obowiązują następujące stawki płac godzinnych:

a) posterunkowy . . . . 0,68 zł
b) murarze i cieśle kwalifikowani z praktyką ponad 2 lata . . . . 0,65 „
c) murarze i cieśle kwalifikowani z praktyką do 2 lat . . . . 0,60 „
d) robotnik przy wszystkich pracach budowlanych stały . . . . 0,40 „
e) robotnik przy wszystkich pracach budowlanych niestały . . . . 0,35 „

Płace ustalone dla murarzy i cieśli odnoszą się jednakowo do prac wykonywanych w przedsiębiorstwach robót ziemnych.

Wszyscy pracownicy są obowiązani pracę im powierzoną wykonywać sumiennie. Pracownikom nie wolno po godzinach wykonywać żadnych prac na własny rachunek.

§ 5.

Wypłaty zarobku dokonywane są tygodniowo bezpośrednio po ukończeniu pracy w sobotę i to na miejscu budowli lub w biurze.

Wynagrodzenie należy się pracownikowi za godziny rzeczywiście przepracowane.

Wobec pracowników i robotników, których stopień zdolności do pracy albo wydajność wskutek inwalidztwa lub podeszłego wieku nie dosięga przeciętnego poziomu normy, stosować można niższą płacę niż taryfową. W tych wypadkach ustalenie płacy nastąpić musi w pierwszym tygodniu.

Strony zawierające niniejszy układ nie wykluczają pracy akordowej. Tam, gdzie prace akordowe bywają wykonywane, musi się uzgodnić ceny jednostkowe. Przy akordzie gwarantuje się co najmniej zarobek godzinowy.

Przestrzeganie warunków układu.

§ 6.

Na większej budowli ustanawia się delegata, który jest pośrednikiem między pracodawcą a pracownikami danej budowli.

Agitacja w czasie pracy jest wzbroniona.

§ 7.

Strony wybierają komisję po dwóch z każdej strony:

a) dla kontrolowania budowli,

b) dla zwalczania partactwa w zawodzie budowlanym.

§ 8.

Układ niniejszy obowiązuje od dnia 1 marca 1938 r. do dnia 31 marca 1939 r. O ile na trzy miesiące przed terminem wygaśnięcia mocy obowiązującej układu, tj. najpóźniej dnia 31 grudnia 1938 r. nie nastąpi pisemne wypowiedzenie, przedłuża się auto-

matycznie moc obowiązującą układu na rok następny z zachowaniem powyższego terminu wypowiedzenia.

Środa, dnia 26 lutego 1938 r.

Za Pracodawców:

Cech Murarsko - Ciesielski na powiaty
Września, Jarocin i Środa — Siedziba Września
(—) *W. Ziętek*, st. cechu
(—) *Telesfor Schmidt*
(—) *Franciszek Kujawa*
(—(*Ellman Hipolit*
(—) *Gewize Ryszard*

Za Pracowników:

Związek Zawodowy Pracowników Budowlanych „Praca Polska'
Oddział w Środzie

(—) *Klemens Tyrakowski* (—) *Witaszak Stanisław*
(—) *Frąckowiak Wincenty* (—) *Sobkowiak Stanisław*

48.

ORZECZENIE

Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej z dnia 12 marca 1938 r., ustalające warunki pracy i płacy dozorców domowych na obszarze miasta Lublina na okres od dnia 1 kwietnia 1938 r. do dnia 31 marca 1939 r.

Nadzwyczajna Komisja Rozjemcza, powołana pismem inspektora pracy V okręgu w Lublinie z dnia 8 marca 1938 r. Nr 14/0-8, na podstawie ustawy z dnia 16 maja 1922 r. w przedmiocie powołania Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy właścicielami nieruchomości miejskich, a dozorcami domowymi (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 324) oraz art. 113 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976), w składzie:

Przewodniczący — *dr Stanisław Koźmian Rejcher*, inspektor pracy 26 obwodu w Lublinie,

Członkowie: — *Ludwik Harasiewicz*, sędzia Sądu Okręgowego w Lublinie, jako przedstawiciel Ministerstwa Sprawiedliwości oraz

Stanisław Chorąży, radca Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie, jako przedstawiciel Ministerstwa Spraw Wewntęrznych,

na posiedzeniu odbytym w dniu 12 marca 1938 r. w sprawie ustalenia warunków pracy i płacy dozorców domowych miasta Lublina, po wysłuchaniu opinii przedstawicieli pracodawców i dozorców domowych oraz biorąc pod uwagę ogólne położenie stron orzekła warunki pracy i płacy dozorców domowych m. Lublina na okres od dnia 1 kwietnia 1938 r. do dnia 31 marca 1939 r. ustalić następująco:

§ 1.

Orzeczenie niniejsze dotyczy i wiąże z jednej strony wszystkich właścicieli nieruchomości m. Lublina, z drugiej strony wszystkich dozorców domowych m. Lublina.

UWAGA I: Za dozorcę domu w rozumieniu niniejszego orzeczenia uważa się osobę, bez względu na płeć (z wyjątkiem chłopców i dziewcząt do lat 21), którą właściciel domu, jego pełnomocnik lub zarządca domu przyjął do pracy w charakterze dozorcy domu i powierzył jej nadzór nad domem.

UWAGA II: Dozorcą domu może być tylko ta osoba, która co najmniej dwa lata zamieszkuje w Lublinie i jest zapisana w biurze meldunkowym Zarządu Miejskiego m. Lublina albo skierowana została do pracy przez Biuro Pośrednictwa Funduszu Pracy.

UWAGA III: Wszelkie prace dozorcy domu związane z jego stanowiskiem wykonywa sam dozorca lub zdolni do tej pracy członkowie jego rodziny.

§ 2.

Umowę o pracę zawiera pracodawca z pracownikiem na piśmie lub ustnie.

UWAGA I: Niedopuszczalnym jest obejmowanie posad i zawieranie umowy o pracę za tzw. „odstępne".

§ 3.

Orzeczenie niniejsze stanowi podstawę do zawierania indywidualnych umów o pracę.

UWAGA I: Indywidualne umowy o pracę, zawierająme warunki mniej korzystne dla pracownika, niż ustalone w niniejszym orzeczeniu, są nieważne i z mocy prawa ulegają zastąpieniu przez niniejsze orzeczenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej.

UWAGA II: Indywidualne umowy o pracę, zawierające warunki korzystniejsze dla pracownika, niż ustalone w niniejszym orzeczeniu, są ważne i pozostają bez zmiany na okres obowiązywania niniejszego orzeczenia.

§ 4.

Dozorca domu jest obowiązany:

a) dbać o powierzony jego opiece dom;

b) o wszelkich wiadomych mu uszkodzeniach, mogących przyczynić szkodę właścicielowi domu, osobom w domu zamieszkałym lub innym — na zdrowiu, życiu lub majątku — winien bezzwłocznie donieść swemu pracodawcy, osobom zainteresowanym i właściwym władzom bezpieczeństwa publicznego;

c) wykonywać sumiennie i troskliwie wszelkie zarządzenia i zlecenia, wydane przez pracodawcę, w zakresie obowiązków jako dozorcy domu;

d) dbać o czystość w domu:

1) bram wjazdowych, wyjazdowych i przejazdowych,

2) klatek schodowych, które należy codziennie odkurzać i zamiatać, co najmniej raz na tydzień zmywać,

3) sieni, które należy codziennie odkurzać i zamiatać, a co najmniej raz na tydzień zmywać,

4) strychów,

5) piwnic,

6) ustępów,

7) podwórzy,

8) rynsztoków w podwórzu i na ulicy,

9) chodników w podwórzu i przed domem;

e) przestrzegać skrupulatnie zleceń władz sanitarnych co do utrzymywania czystości i porządku, przeprowadzenia dezynfekcji we wszystkich miejscach, zleconych i wskazanych przez właściwe władze sanitarne;

f) czuwać nad należytym i dostatecznym oświetleniem tych części domu, które winny być oświetlone, — otrzymując środki oświetlenia od pracodawcy bezpłatnie;
g) dbać o całość urządzeń wodociągowych, elektrycznych i innych publicznych, znajdujących się w domu; o każdej na tych urządzeniach zauważonej niedokładności zawiadomić bez zwłoki swego pracodawcę, a w razie konieczności także właściwe władze administracji państwowej i komunalnej;
h) przestrzegać przepisów sanitarno-porządkowych, obowiązujących na terenie m. Lublina, dotyczących domów;
i) otwierać bramy, gdy takowe są zamknięte.

§ 5.

Wywóz śmieci i czyszczenie dołów kloacznych może być powierzone do wykonania pracownikowi, lecz za czynności te otrzymuje on osobne wynagrodzenie, którego wysokść strony winny z góry ustalić w drodze dobrowolnej umowy.

§ 6.

Pracownik i jego członkowie rodziny nie są obowiązani:
a) do wykonywania osobistych posług u pracodawcy i
b) do wykonywania robót na rzecz pracodawcy.

UWAGA: Za wykonywanie osobistych posług lub robót na rzecz pracodawcy otrzymuje pracownik lub członkowie jego rodziny osobne wynagrodzenie, którego wysokość strony winny z góry ustalić w drodze dobrowolnej umowy.

7.

Pracownik otrzymuje bezpłatnie mieszkanie z prawem używalności strychu do suszenia bielizny, piwnicę lub komórkę na węgiel i inne domowe potrzeby.

UWAGA I. Mieszkanie oddane do użytku pracownikowi winno być suche, widne, zaopatrzone podwójnymi oknami na okres zimowy, dostatecznie obszerne, położone możliwie najbliżej bramy. Podłogi winny być drewniane, gładkie i szczelne.

UWAGA II. Pracodawca obowiązany jest nowowstępującemu pracownikowi oddać do dyspozycji mieszkanie służbowe zupełnie wyremontowane, wybie-

lone lub wymalowane. Przynajmniej raz na rok, zależnie od stanu mieszkania, należy mieszkanie służbowe pracownika, jeżeli okaże się konieczność, wybielić lub wymalować. Wszelkie reperacje w mieszkaniu służbowym ponosi pracodawca. Dostęp do mieszkania służbowego winien być widny i w razie braku światła naturalnego należy dostęp oświetlić światłem sztucznym na koszt pracodawcy. Pracownik winien dbać o czystość swego mieszkania i w razie zaniedbania utrzymania takowego w porządku należytym — ponosi sam koszty remontu.

UWAGA III. Jeżeli pracownikowi dano do użytku mieszkanie, nie odpowiadające warunkom higienicznym i wymogom, określonym w niniejszym paragrafie ust. 1 uwagi I i II — to pracodawca obowiązany jest wypłacać miesięcznie pracownikowi ryczałt na wynajęcie mieszkania w poniżej ustalonej wysokości:

w dzielnicy	I	m. Lublina	miesięcznie	15 zł
„	II	„	„	12 zł
„	III	„	„	10 zł

O tym, czy pracownik posiada odpowiednie mieszkanie, czy też należy mu się miesięczny ryczałt na mieszkanie i w jakiej wysokości, orzeka na żądanie właściwego sądu Komisja. Komisję powołuje inspektor pracy w składzie 3-ch osób: przewodniczący—inspektor pracy 26 obwodu lub jego urzędowy zastępca i dwóch członków: po jednym z przedstawicieli pracodawców i pracowników, upoważnionych do zastępowania ich interesów przez odpowiednie prawomocnie działające stowarzyszenia lub związki.

W razie uchylenia się jednej ze stron od wzięcia udziału w Komisji, inspektor pracy zwraca się do władzy administracji ogólnej I instancji albo Zarządu Miejskiego m. Lublina o wyznaczenie członka Komisji na miejsce uchylającego się.

Decyzje Komisji zapadają na zasadzie oględzin. Komisja sporządza protokół oględzin i wydaje orzeczenie. Protokół oględzin podpisują wszyscy członkowie Komisji. W razie rozbieżności zdań w Komisji Szacunkowej, inspektor pracy jako prze-

wodniczący może się przychylić do jednej lub do drugiej strony lub zająć stanowisko pośrednie. Orzeczenie podpisuje przewodniczący.

UWAGA IV: Jeżeli w całym domu jest instalacja elektryczna, dozorca korzysta bezpłatnie z 15-świecowej lampy na każdą zajmowaną, jako mieszkanie, ubikację.—

W razie braku instalacji elektrycznej otrzymuje bezpłatnie naftę: w miesiącach letnich (od 1.IV do 1.X) po 4 litry miesięcznie, w miesiącach zimowych (od 1.X do 1.IV) do 5 litrów miesięcznie.

UWAGA V: Pracownikowi nie wolno przyjmować bez zgody pracodawcy na mieszkanie sublokatorów lub na noclegi osób postronnych. Pracodawca nie może zmuszać pracownika do przyjmowania sublokatorów.

§ 8.

Pracownik otrzymuje prócz świadczeń wyszczególnionych w §§ 4, 5, 6 i 7 — również miesięczne wynagrodzenie w gotówce, płatne z dołu z końcem każdego miesiąca kalendarzowego, według poniżej uwidocznionego podziału domów na kategorie i dzielnice:

Dla domów	Dzielnice			
	I	II	III	
			zabrukowane	niezabrukowane
	złote			
I kategoria . .	100.—	90.—	80.—	70.—
II „ . .	85.—	80.—	65.—	55.—
III „ . .	65.—	55.—	50.—	40.—
IV „ . .	35.—	30.—	25.—	15.—

UWAGA I: Dozorca, otrzymujący wynagrodzenie wg IV kategorii, może zajmować się pracą najemną u innego pracodawcy za zgodą jego, o ile pozostawi na posesji członka rodziny jako zastępcę.

UWAGA II: Place niezabudowane są zaszeregowane do ostatniej kategorii tej dzielnicy, w której są położone.

UWAGA III: Nieruchomości na terenie m. Lublina dzielą się na cztery kategorie:

Do I-ej kategorii zalicza się:

a) domy, w których mieszczą się instytucje przemysłowe I, II i III kategorii i handlowe I i II kategorii, garaże, stajnie i magazyny;
b) domy, w których mieszczą się: banki, hotele, kina i teatry;
c) domy 3-piętrowe narożne, 3-piętrowe z 3-ma oficynami, 4-piętrowe i większe;
d) nieruchomości o 2-ch lub więcej domach i mające 2 lub więcej podwórza z odpowiednią ilością bram wjazdowych oraz znajdujących się w jednym bloku.

Do II-ej kategorii zalicza się:

a) domy 3-piętrowe;
b) domy 1 i 2-piętrowe o 3-ch oficynach i 1 i 2-piętrowe narożne.

Do III-ej kategorii zalicza się:

a) domy 1 i 2-piętrowe;
b) domy parterowe o 2-ch oficynach.

Do IV-ej kategorii zalicza się:

a) nieruchomości przeznaczone wyłącznie na składy materiałów opałowych itp.;
b) pozostałe domy niewymienione w powyższych kategoriach.

UWAGA IV: Nieruchomości na terenie m. Lublina dzielą się prócz kategorii także na dzielnice: dzielnic jest trzy.

Do pierwszej dzielnicy należą ulice:

Aleje Racławickie, Bernardyńska, Cicha, Ewangelicka, Górna, Hipoteczna, Kapucyńska, Kołłątaja, Kościuszki, Kowalska, Krakowskie-Przedmieście, Królewska, Krótka, Lubartowska, 1-go Maja, Narutowicza do ulicy Szopena, Wyszyńskiego (Niecała), Nowa, Plac Łokietka, Pierackiego, Radziwiłłowska, Sądowa, Spokojna, Staszica, Ś-to Duska, Szopena, Peowiaków, Zamojska, Wieniawska, Curie-Skłodowskiej, Weteranów, Bartosza Głowackiego, Lisa Kuli i Beliniaków.

Do drugiej dzielnicy należą ulice:

Pozostałe, z wyłączeniem ulic położonych na przedmieściach, a zaliczonych do III dzielnicy.

Do trzeciej dzielnicy należą ulice:

Czwartek, Kalinowszczyzna, Ponigwoda, Sierakowszczyzna, Bazylianówka, Lemszczyzna, Czechówka, część byłych Rur Brygidkowskich — położona przy szosie Wieniawskiej byłej Kolonii Rury, Ś-go Ducha, Rury Jezuickie, część Rur Brygidkowskich— położona przy ul. Gminnej, Środkowa, Przykrzyżu, przedłużenie ulicy Dolnej Panny Marii od ulicy Górnej, Rury pod Cukrownią, przedmieście Dziesiąta, koniec Bychawskiej od ulicy Pięknej i wszystkie przecznice Bychawskiej, parcele Dziesiąta, parcele Bronowice, Kośminek, przedmieście Bronowice, Tatary - Łąki z ulicą Kąpielową, Przemysłowa, Stolarska, Kołodziejska, Mała, Boczna, Gołębia, przedmieście Tatary, Majdan Tatarski, Sienna, przedmieście Wieniawa z wyjątkiem ulicy Króla Leszczyńskiego, Miła, Wesoła, Rusałka strona lewa od Zamojskiej.

UWAGA V: W razie sporu o zaszeregowanie nieruchomości do kategorii i dzielnicy, rozstrzyga na życzenie sądu Komisja, podobnie jak w § 7 Uwaga III.

§ 9.

Pracodawca obowiązany jest pracownikowi po rocznym nieprzerwanym trwaniu pracy udzielić płatnego 8-dniowego urlopu, a po trzyletnim nieprzerwanym trwaniu pracy udzielić 15-dniowego płatnego urlopu.

UWAGA I: Okres urlopowy ustanawia się między 1 maja a 30 września.

UWAGA II: Pracownik traci prawo do urlopu płatnego, jeżeli sam rozwiązał umowę o pracę lub jeżeli rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło z powodów, które pracodawcy dało prawo do rozwiązania umowy o pracę bez uprzedniego wymówienia.

UWAGA III: Pracownik traci prawo do otrzymania wynagrodzenia za czas urlopu, jeżeli w czasie urlopu będzie zarobkowo pracował w jakimkolwiek zakładzie przemysłowym lub u jakiejś osoby.

§ 10.

Pracownik zachowuje prawo do całkowitego wynagrodzenia, określonego w niniejszym orzeczeniu, chociażby w wykonywaniu pracy doznał bez swojej winy przeszkody skutkiem choroby, z powodu nieszczęśliwego wypadku przez okres 26 tygodni, a w wypadku powołania na ćwiczenia wojskowe, przez czas trwania takowych. Zrzeczenie się z góry wynagrodzenia z tytułu omawianego w niniejszym paragrafie jest nieważne.

§ 11.

Pracodawca ma prawo odliczyć od przypadającego za czas przeszkody wynagrodzenia sumy, które pracownik otrzymał za ten czas z funduszów publicznych, z wyjątkiem sum otrzymanych w czasie ćwiczeń wojskowych.

§ 12.

Pracownik jest obowiązany, na czas trwania przeszkody w wykonywaniu pracy (choroby, nieszczęśliwego wypadku, powołania na ćwiczenia wojskowe) dać na swe miejsce zastępcę z własnej rodziny lub obcego w porozumieniu i za zgodą pracodawcy.

§ 13.

Umowa o pracę między pracodawcą a pracownikiem zostaje zawarta na jeden rok.

UWAGA: Rok służbowy kończy się dnia 31 marca 1939 r.

§ 14.

Pracodawca z jednej strony, a pracownik z drugiej strony — mogą rozwiązać umowę o pracę po uprzednim 3-miesięcz-

nym wypowiedzeniu, które winno nastąpić dnia 31 grudnia z terminem ustania stosunku służbowego dnia 31 marca. Pracodawca i pracownik mogą rozwiązać umowę o pracę przez wypowiedzenie i zawiadomienie na piśmie lub ustnie.

UWAGA: Jeżeli stosunek służbowy pracownika trwał nieprzerwanie lat 10, strony mogą rozwiązać umowę o pracę po uprzednim 6-miesięcznym wypowiedzeniu, które winno nastąpić dnia 31 grudnia z terminem ustania stosunku służbowego dnia 30 czerwca.

§ 15.

Niewypowiedzenie pracy przez jedną ze stron w terminie przewidzianym w § 14 powoduje automatyczne przedłużenie umowy o pracę na rok następny.

§ 16.

Pracodawca ma prawo rozwiązać umowę o pracę z ważnych powodów przedwcześnie, jeżeli pracownik dopuścił się karygodnego zaniedbania swych obowiązków, karygodnego czynu lub ciężkiej obrazy pracodawcy.

§ 17.

Jeżeli pracodawca rozwiązał przedwcześnie umowę o pracę bez ważnego powodu (§ 16), albo gdy z własnej winy dał pracownikowi powód do przedwczesnego rozwiązania umowy o pracę, wówczas pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia za cały czas aż do końca trwania stosunku służbowego, określonego w § 13 niniejszego orzeczenia.

§ 18

Ważny powód do rozwiązania umowy o pracę wygasa, jeżeli strona nie dokonała rozwiązania w ciągu dwóch tygodni od powzięcia wiadomości o istnieniu ważnego powodu.

§ 19.

W razie śmierci pracownika rodzina zmarłego korzysta przez 6 miesięcy bezpłatnie z zajmowanego mieszkania służbowego i pobiera całkowitą pensję i świadczenia, pod warunkiem jednak dotrzymania przez pozostałych zdolnych do pracy członków rodziny zmarłego pracownika umowy o pracę, zawartej między zmarłym a pracodawcą.

§ 20.

Pracodawca jest obowiązany z chwilą zakończenia stosunku służbowego lub rozwiązania stosunku służbowego z jakiegokolwiek powodu całą należność za pracę, przypadającą pracownikowi, bez zwłoki wypłacić.

UWAGA: Pracodawca, który nie dopełni w całości obowiązku, wynikającego z ust. 1 niniejszego paragrafu, nie może usunąć pracownika z zajmowanego przezeń mieszkania służbowego ani też rościć sobie pretensyj za czynsz od pracownika za zajmowane mieszkanie.

§ 21.

Po wypowiedzeniu umowy o pracę przez jedną ze stron pracownik powinien otrzymać na swoje żądanie stosowny wolny czas w godzinach pracy w celu szukania nowej posady, w ilości dni 6 za cały okres czasu wypowiedzenia. Czas wolny na szukanie posady ustala pracownik w porozumieniu z pracodawcą. Czas wolny na szukanie pracy jest płatny.

§ 22.

Pracodawca jest obowiązany na żądanie pracownika wydać mu piśmienne świadectwo o czasie i rodzaju pracy oraz zwrócić mu świadectwo i inne dokumenty, jakie posiada w swym przechowaniu. W świadectwie nie wolno zamieszczać uwag, które by mogły utrudnić pracownikowi otrzymanie innego zatrudnienia.

§ 23.

Pracownik z chwilą zawarcia umowy o pracę z pracodawcą otrzymuje bezpłatnie książeczkę obrachunkową, czyli książeczkę, w której na piśmie ustalone będą warunki pracy i płacy pracownika, przy czym pracodawca obowiązany jest wpisywać do książeczki każdorazowo dokonane wypłaty. Książeczka znajduje się w przechowaniu pracownika, który przy każdorazowej wypłacie winien ją przedłożyć pracodawcy dla wciągnięcia dokonanych wypłat.

§ 24.

W razie przejścia posiadłości na innego właściciela z tytułu dobrowolnej sprzedaży lub przymusowej, z tytułu spadku lub innego powodu, nowonabywca, mocą samego prawa, wstępuje w stosunki wynikające z umowy o pracę.

§ 25.

Zrzeczenie się z góry wynagrodzenia za pracę jest nieważne.

§ 26.

Pracodawca może przy zawieraniu umowy o pracę żądać od pracownika złożenia kaucji jedynie na zabezpieczenie rzeczywistych szkód i strat, mogących wyniknąć z winy pracownika przy wykonywaniu pracy. Szkodę i stratę może pracodawca pokryć z kaucji tylko na podstawie porozumienia dobrowolnego albo orzeczenia sądowego. Pobraną od pracwnika kaucję pracodawca jest obowiązany zwrócić pracownikowi najdalej w ciągu 3-ch dni od chwili ustania stosunku pracy. Umowy, na mocy których pracownik celem uzyskania posady lub utrzymania nadal stosunku pracy pożycza lub daje na przechowanie lub do użytkowania jakiekolwiek wartości pracodawcy lub osobie, działającej z nim w porozumieniu, są nieważne i traktowane będą jako ukryta kaucja.

Jako kaucję uważa się również odstępne, które pracownik daje przy zawarciu umowy o pracę lub przy objęciu pracy pracodawcy, jego zastępcy lub swemu poprzednikowi za wiedzą i zgodą pracodawcy. W tych wypadkach pracodawca jest odpowiedzialny solidarnie, na równi z tym, który odstępne pobrał.

Złożoną przez praownika kaucję obowiązany jest pracodawca umieścić odpowiednio do przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 18 maja 1927 r. o kaucjach składanych w związku z umową o pracę (Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 409).

§ 27.

Powtarzające się w niniejszym orzeczeniu słowo „pracodawca" oznacza właściciela domu, jego pełnomocnika lub zarządcę domu. Słowo „pracownik" oznacza „dozorcę domu".

§ 28.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 1 kwietnia 1938 r. do dnia 31 marca 1939 r. i automatycznie przedłuża się na rok następny, jeżeli strony w tym orzeczeniu wymienione nie wypowiedziałyby go na 3 miesiące przed terminem zakończenia niniejszego orzeczenia.

Lublin, dnia 12 marca 1938 r.

Przewodniczący Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej:
(—) *dr Stanisław Koźmian Rejcher*
inspektor pracy 26 obwodu

Członkowie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej:
(—) *Ludwik Harasiewicz*
sędzia Sądu Okręgowego w Lublinie

(—) *Stanisław Chorąży*
radca Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie

TŁOCZONO Z POLECENIA MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ.

ZAMÓWIENIA I WPŁATY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA UL. DŁUGA 38/40.

Drukarnia Państwowa Nr 97975. 6.IV.1938. 1000.

Prenumerata roczna 20 zł. **Cena niniejszego numeru 40 gr.**